

[Bente Juncker]

For gymnasiernes vedkommende må jeg bedrøve ministeren med, at vi i CD er meget mere forbeholdne. Her er der i forvejen frit valg i en så høj grad, at omkring 95 pct. af ansøgerne for årene 1992 og 1993 fik opfyldt deres primære ønske. Derfor er valgfriheden langt mindre interessant i denne del af forslaget end den flytning af amternes politiske kompetence til skolebestyrelserne, der foreslås. Er det mon begyndelsen til en kommunalreform? Amterne kan få lov til at bestemme, hvor lille en skole må være, og konkurrence og markedskræfter kan så, hvis de ellers virker, stille og roligt gøre de store gymnasier større, så amtet må lukke de små. Det rammer eleverne i mere afsides egne og ødelægger de lige muligheder for alle unge, uanset hvor i landet de bor. Det er vi imod. Til gengæld kan prisen pr. produceret enhed måske gå ned på grund af stordriftsfordele, for nu at blive i den markedsorienterede terminologi. Er det noget sådant, der er hensigten?

For CD har det altid været afgørende at sikre undervisningsniveau og -indhold på en sådan måde, at studentereksamen er ensartet på landsplan. Disse krav vil vi ikke slække på, og vi er bange for, at ministerens konkurrencestyringsmodel billedlig talt skal afløse timestyringsmodellen. Presset for at få større friheder, også hvad angår undervisningens indhold og form, vil komme før eller siden, hvis man fastholder tanken om en reel konkurrence på kvalitet. Det er vores største betænkelighed, og CD vil under ingen omstændigheder risikere at lade den fremtidige studentereksamen styre af moduler og markedsmekanisme.

Mens forslaget for folkeskolen har pragmatisk karakter, er der for gymnasiet tale om en form for ideologi, CD ikke bryder sig om.

Ole Vig Jensen (RV):

Undervisningsministeren har i et indlæg i dag i Berlingske Tidende under overskriften: »Frit skolevalg« bl.a. skrevet:

»Hvis en elev gerne vil gå på en bestemt skole, og hvis der er plads på skolen og det ikke koster det offentlige ekstra, så må ingen juridisk magt kunne hindre eleven i at få ønsket opfyldt«.

Det åbner jo ikke mange muligheder for Folketinget, hvis det skal tages bogstaveligt, men jeg går ud fra, at ministeren er til at for-

handle med alligevel på trods af dette stærke udsagn.

Vi er for så vidt grundlæggende enige med regeringen, både principielt og reelt om, at vi bør give borgerne størst mulig frihed inden for de rammer, der nu engang må fastlægges af det offentlige, af samfundet. Og det er da også noget, som er lykkedes på en række områder, som det er nævnt i den mere omfattende redegørelse, der blev givet om frit valg. Vi har det på de fleste områder inden for de videregående uddannelser, idet de unge her selv kan vælge, hvor de vil søge optagelse. Vi kender det fra biblioteksverdenen, hvor man kan låne bøger hvor i landet, man har lyst til. Vi kender det fra folkeoplysningsområdet, hvor man kan søge undervisning dér, hvor man har lyst til. Og der er ingen tvivl om, at der er områder, hvor vi kan gå videre, end vi har gjort i dag. Det er nu engang sådan, at borgerne jo ikke er til for systemernes skyld, men det er omvendt.

Det foreliggende forslag er vi imidlertid fra radikal side noget reserveret over for. For så vidt angår gymnasieområdet mener jeg, det er et meget lille problem, ministeren lægger op til at ville løse. For det er jo en kendt sag og sagt af andre, at hen imod 95 pct. af de unge får opfyldt de ønsker, de har fremsat. Det er altså en meget lille del, og det kan måske derfor også få ministeren til at sige: Jamen så er der vel heller ingen grund til at være bekymret for at give de sidste frihed? Når vi er betænkelige – men vi drøfter det gerne i udvalget – er det, fordi vi faktisk synes, at fordelingsudvalgene fungerer ganske godt, og de har den fordel, sådan som jeg i hvert fald kender til det, at man her får en åben drøftelse – kortene må lægges på bordet – af den fordeling af eleverne, som ikke umiddelbart kan klares i forbindelse med deres første ønske. Hvis det alene er rektorerne – med al god tro på, at de også vil gøre det godt – kan der alligevel være skjulte interesser, og jeg mener, man kan løbe den risiko, at det – specielt på længere sigt – ville blive et problem for den decentrale struktur, som vi jo har lagt vægt på at have inden for gymnasieområdet. Derfor vil vi være forbeholdne over for den del af det.

Når det gælder folkeskolen, er der jo allerede i dag muligheder for et frit skolevalg. Vi har oven i købet som et ekstra supplement og en god mangeårig tradition også muligheden for at søge den frie skole.